

Туурмджта шин диилврмүд күцлгънүр!

Советок Союзин олин ăмтс Алдр Октябрьск социалистическ революцион дѳчи хойргѳч джилн бѳннѳ байртагъар кев.

Мана Тѳрскнă хотл — Москва, Ленинград, Киев, Минск, Ташкент, Бакуд, Ригд, союзн республикнн цуг хотл балгъсдар, ори-нуттин балгъсдар боли селăдър кѳч-кѳлсчирин кесг олин демонстрацн кн гндр брѳмджтагъар кегд. Кѳдлмшк класс, колхозн крестьянств, интеллигенц, Советок Союзин цуг кели ăмтс, Коммунистическ партъ боли зѳннă ленинск Централн Комитет эргнд бат хамцлгътагъан, КПСС-н XXI хурт темдглѳ авсн коммунизм тосхлгъна агъу нк зураг кѳцăхър селдѳх эврăннъ шантршго гѳджрлгън улм шин чидлър ѳзѳлѳж медѳлв.

Советин улста хамдан октябрьск байриг, марксистск-ленинск алдр туг дор миллиард гар кѳ хамцулджах ѳмнд днлгдшго боли кѳчтă социалистическ латерин цуг ори-нуттин кѳч-кѳлсчир брѳмджтă, байрта кевър кев. Цуг прогрессивн кѳмн ăмтн, социализмин хаалгъд тѳрѳн болдж орсн советин олин ăмтнд дуртагъан келчѳв.

Коммунистическ партъ боли советин олин ăмтн туурсн нн бăахнѳ октябрьск байр даки-даки шинăс батлѳж медѳлв. Ноябрьн 7-д Брежнев Ик бăашигъ болсн тоовр деер келсн, ѳгдăн ѳр Н. С. Хрущев, мана партъ эврăннъ агъу кѳчтă чидлн, йилгънн ончта чадмган болн кѳцмган ѳзѳлв гндж келв. Урд цалт мана ори-нутт нарт делкăд хоцраж ѳвсн ори-нуттун негнв билă. Ода бидн нѳѳрлгч бăарнд гарчквдн. Эн — мана партиц, мана Ленинă, мана идеологин кѳцмдж болджана.

Советин улсин тоолврмуднъ боли гѳджрлгън — партин XXI хургин тууджлгч шиндврмѳднѳ кѳцăдж, мана уралан йовлнѳг хурдудлѳж, долан джилă зураг болгаснѳ урд кѳцăлгънѳр заллджана.

Советск госуларствă бăалгънă дѳчн хойргѳч джил — социалистическ экономикан боли культурин шин кѳчтă бѳдлгтин, кѳч-кѳлсчирин материалн бăади-джиргълин цаарандж бѳлтин, мана ори-нуттин тоомсрнѳ нарт делкăд батрлгъна джил болдж гарв гндж, Московск Советин байрин хурт деер ѳр А. Б. Аристов кесн докладт ѳзѳлѳв.

Советин олин ăмтн эврăннъ алдр снн брѳн нк гндѳ гѳн ханлгътагъар тосв. Мана жергѳд сăанър йовдж йовнă! Долан джилă зуран даалгъвр сăанър кѳцăлгъднă, шин техник, комплексн механизаци боли автоматизаци адл-ахун цуг халх болгънд улм улм хурдар орцулѳж олалджана. Снн брѳн бѳнн болсн СССР-н Деел Советин сессий деер, 1969 джилă олин ăмтнă адл-ахун зура кѳцăлгългънѳ дѳнѳнѳч днлглгън кегдл. Промышленн производствн бѳлтин йовуд, долан джилă зурагъвр хлăлгдсн, джил болгънн дундин даалгъврăс эб-вѳр хурдар кегдѳж йовхнѳг телн ѳзѳл-джнă.

Селнă адл-ахун делгрлгъ чигн ѳн джил шин диилврмѳд бѳргдв. Зѳрм

районт климатическ таал снн биш бă-асн болъ чигн, эмнѳ газр хагълахас урд, хамгин нк ургъцта джил дорхнѳ нк буудя хурагдѳж авгдв. Ори-нуттар цуг бийнъ ноябрин нег шин кѳрта бѳлдѳж, хулдѳж авсн буудян то 1949—1953 джимѳдт дунлад джил болгън хулдѳж авгдѳж бăасн буудягъс 825 сăй пуд нк болв. Селнă адл-ахун культурин бѳгдă цагин ургъц ори-нуттин кергалгънѳг цугтнѳ кѳцѳч теткдѳнă. Олин дундин мал бас зогслго бѳдж йовна.

Долан джилă зуран тѳрѳн джил советин олин ăмтнă материалн тет кѳлнѳ цаарандан бѳдлгъарн нертă болв. Олин ăмтн адлгъ блг-эд гаргългън бѳджнă, кѳч-кѳлсчирин культури-бытовѳй кергалгънд госуларствнн гаргъгъ мѳнгънă кирцанъ зѳвѳр ѳсв, долан часа, зѳрм халхар болхла — 6 часа кѳдлмшин бѳрѳр орлгън кегдѳнă, ăмтн бăах гермѳд тосхлгън нк бѳргър делгрдѳнă.

Советск Союз — нѳѳрлгч наука боли культурта ори-нутт. Орчлгънн бѳдмѳр дăврлгъ кедж, кѳмн ăмтнн хамгин эѳрмѳ, хамгин шудрм кѳслнѳг кѳцăдж, диилвртăгъар урагшлѳж йовх мана наукар нарт делкă жевтнн бѳрмдж кедж халнă.

Эдл-ахун боли культури тосхлгтин цуг халхт бѳрсн эврăннъ диилврѳрн советин олин ăмтн зѳвтă кевър бахтмѳж кенă, болв кѳцсѳрн ѳн тѳвкнлт кехн, Октябрьск революцион бѳннѳг темдглгънă снн гисн эв-аргън — халгълад уга тѳрмѳдт эврăннъ оньган бѳлгън болх мѳн, — гисн В. И. Ленинă герѳснѳг арѳн кевър санна. Мана олин ăмтнă кех кегчн дала. Предприятъ болгъна, тосхлт болгъна коллективн ѳн джилнн ѳлсн хойр сарин эргнд, долан джилă зуран тѳрѳн джилă даалгъврнѳг снннър кѳцăхър дѳрлднд авсн эврăннъ даалгъврнн кѳцăхър чидлн цугтнѳ хамцулѳж зѳтклгън болх зѳвтă. Тегд тѳѳгър, СССР-н Деел Совет батлѳж авсн — 1960 джил ори-нуттин олин ăмтнă адл-ахун делгрлгтин зураг кѳцăдж, давулдж кѳцăхд бат ул делгдѳхмн. КПСС-н ЦК-н болх Пленумнѳг нертă керѳрѳн тосхлгън — селнă адл-ахун кѳдлѳчрин патриотическ даалгъврн мѳн.

Советск Союзин экономик капиталистическ делкăд кѳцдшго хурдн ишкдлър делгрдж йовна. Социалистическ дѳрлдн бѳр ирвас бѳргдѳд, коммунистическ кѳч-кѳлснă бригадин боли ударникундин джисснд орчачиннн зергннѳ бѳд. долан джилă зуран даалгъврнѳг болгаснѳ бмн кѳцăлгънѳр залгдсн олин ăмтнă билглгч селдѳр халун булг мет булджана. Экономическ нн дѳрлднд Советск Союз, ѳн болгъна тоод продукци гаргългъна кемджѳгърн — капиталистическ делкн хамгин нѳѳрлгч — США-г хѳндж авад, дакад терѳнăс давдж гарх цагнѳ ода хол биш.

Коммунизм тосхлгънд советин олин ăмтнă бѳрсн йилгънн ончта диилврѳрн, Китдин Олин-ăмтнѳ Республикнн, ѳрснн боли Азийн социалистическ наадж ори-нуттундин кѳцмдж — кѳмн ăмтнн делгрлгтин цуг йовудт негнѳ

йилгъч нилчн халдана. Нарт делкн агъуд чидлѳднн кирцанъ социализмд туста болдгар улм икър солад йовна.

Олин кели ăмтс хоорндан тѳвкнѳн, иньгдѳж бăалгънă тоолврнн туг дор ѳдсн Советск госуларств, эврннѳ цуг газдин политикднн дангънн — солю социальн системтă госуларствнн зерт-телн бăахнн туск ленинск авч-бѳрѳдър гардѳр жекдѳлă, кегтă чигн бăанă. Цуг нарт делкăд тѳвкнѳн бăалгъ батлгъна тѳр кѳцăлгънă шиндѳж улм ярсн саамд ѳн джил октябрьск снн бѳр темдглѳв. Советск Союз боли социалистическ наадж ори-нуттуд, бас тер мет, тѳвкнѳнд дурта цуг чидлѳд кѳчлгъ кеснă ашд, сѳл цагт нарт делкн бăадл темдгтă кевър ярснѳ ода цугъар ѳздѳнă.

ѳр Н. С. Хрущев Америцин Соединенн Штатс одсн тууджлгч йовдл зер-зевнѳ цуг делгѳ, кѳцѳ агслгънас гаргъхнн тускар, ООН-а Генеральн Ассамблейнн сессий деер, Советск правительствнн нерн деерăс ѳн орулдж бѳсн селгѳд — нарт делкн чинвртă бăалгънѳг сулдулѳж, «кннтн дăаг» уурулѳж, цуг делгѳ нн-тѳвкнѳн бăалгъ батлѳж ѳрки чинвртă ишкдл болдж гарв. ѳр Н. С. Хрущев одсна ашиг, зер-зевнѳ агслгънас гаргългъна советск программнѳг тѳвкнѳн бăахднн дурта кели ăмтс цугъар таасд тосцѳв. Эн тодрха программ — тааз деер бат тѳвкнѳн бăалгъ тетклгънă илг хаалгъ болджахнн олин сай улс ѳацѳв. Адър Октябрьск социалистическ революцион 42 бѳн болджахас иштă, КПСС-н Централн Комитетин боли Советск правительствнн нерн деер, нарт делкн цуг ори-нуттудас ирсн нк олин йѳрлмѳд энѳнн тускар герчлѳж медѳлджнă.

Давсн джилд, тѳвкнѳн бăалгънă чидлѳд урдк-урдкасн давугъар батрад, дăннă чидлѳд болхла, улм-улм онцлгдѳ йовна гндж ах-дѳ компартистин илгвѳрмѳдт темдглѳж келгдѳжнă. ѳр Н. С. Хрущев одахн США-д олгън, зер-зевнѳ цуг делгѳ, кѳцѳ агслгънас гаргъхнн туск Советск Союзин селгѳд, одахн СССР-н Деел Советин турвдѳч сессий деер батлѳж авгдсн, нарт делкн чинвртă бăалгънѳг сулдулѳж, зер-зевнѳ агслгънас гаргъхнн туск тѳрѳр цуг ори-нуттундин парламентсѳр кесн Дуудѳр — кѳмн ăмтн тѳвкнѳн бăахър зѳткдѳхнѳг кѳцѳ снннър келѳж медѳлăд, нарт делкн чинвртă бăалгънѳг сулдулгъна боли цуг нарт делкăд тѳвкнѳн бăалгъ халгългъна тѳрт шин нк демн болдж гарв.

Кѳчтă гнд ѳмрлнн кѳцѳ чидлѳтăгъар боли ѳѳдѳмджин члшго гѳджрлгътăгъар, Коммунистическ партъ эргндн бат хамцнѳгъутъар, советин олин ăмтн Алдр Октябрьск социалистическ революцион 42 бѳннѳ темдглѳ. Энѳнă бмн нн-тѳвкнѳн ѳѳдѳлтин кѳч-кѳлснă хаалгъ бăанă, энѳнă бмн коммунистическ герлтă иргч бăанă, терѳнѳр оргч хаалгънѳг марксизм-ленинизмнн ѳкл уга идея герлгдѳжнă.

(Ноябрн 9-нѳ «Правда» газетин нѳр статья).